

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Inquiritur in originem synodorum nationalium. Cardinalis Perronius notatis. Theodosius Imperator relationes synodicas Illyrici, in rebus dubiis, tribuit Episcopo Constantinopolitano. quod caruit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

cilio quinto Aurelianensi anno quingentesimo quadregesimo nono. Quò fortassis alludit Pelagius, dum Childebertum orat ne patiat Sapaudum sedis apostolicæ Vicarium contemni, ut acciderat prædecessori ejus Aureliano. Ceterum ad corrigenda peccata illa Sapaudus, tamen recentior ordinatus, præfuit Concilio Parisiensi anno DLV. subscripsitque ante Metropolitanos Vienneensem, Biturigensem, Burdegalensem, atque etiam Senonensem, quamvis synodus haberetur in provincia Senonensi.

IX. Anno DCCV. Gregorius magnus dignitatem Vicarij continuavit in Virgilio Episcopo Arelatensi, juxta petitionem Regis Childeberti, concessa prorsus illa amplitudine potestatis quam Vigilus reppererat, convocandi nimirum Concilia, in quibus controversiæ ecclesiasticæ terminarentur. Quòd si causa fidei illic ageretur, aut negotia inciderent quæ dubia essent, aut ejus momenti ut in provinciis decidi nequeant, jubet ut ad sedem apostolicam referatur. Præterea illi hoc tribuit ut personæ ecclesiasticæ, quæ extra Gallias proficisci volent, teneantur ab eo accipere literas communicatorias. Attamen facile est agnoscere integram convocandorum Conciliorum auctoritatem non fuisse penes Virgilium, quandoquidem ei sanctus Gregorius tres alios Episcopos adjunxit, ut supra adnotatum est, & à Regibus postulavit ut synodum intra Gallias haberi juberent. Nihil igitur Virgilio supererat præter honorem & amplitudinem Vicarij & quandam velut generalem præfecturam in Ecclesia Gallicana; de cujus negotiis referebat ad Summum Pontificem, quocum particularem communicationem habebat.

CAPVT XX.

Synopsis.

I. Discrimen synodorum generalium Diæceson Orientis & Gallicanarum.

II. Inquiritur in originem synodorum nationalium. Cardinalis Perrozus notatus. Theodosius Imperator relationes synodicas Illyrici, in rebus dubiis, tribuit Episcopo Constantinopolitano. quod caruit effectum.

III. Photij expositio refutatur, qui omnes quaestiones canonicas tribuit putat Episcopo Constantinopolitano.

IV. De synodis generalibus Africa. Nicæna Synodus explicata. Dionysius Exiguus emendatus.

V. In Concilio universalis Africa tractabatur de causis communibus. Cetera provincialibus synodis relinquebantur discutienda. Quæ sint causa communes.

VI. Variant canones Africani quoad causas

Presbyterorum. Concilianur canones.

VII. A Conciliis universalibus Africa non licebat appellare ad transmarina judicium. neque etiam à provincialibus.

I. VERUM ut perfectè intelligere possimus quamnam esset auctoritas Conciliorum generalium Diæceson Gallicanarum, non inhaerendum est omnino canoni secundo Concilij Constantinopolitani, qui synodis quinque Diæceson Orientis supremam auctoritatem tribuit decernendi de omni re quæ ad disciplinam ecclesiasticam pertinet. Nam duæ synodi, Ægyptiaca nimirum, & Antiochena, patriarchales erant; reliquæ verò tres, Pontica, Asiana, & Thracica, quæ suis quaque Exarchis parebant, attributæ sunt jurisdictioni Episcopi CP. ad constituendum Concilium patriarchatus CP. juxta canonem XXVIII. Concilij Chalcedonensis. Itaque cum illæ synodi Diæceson suo quaque Patriarchæ subessent, earum auctoritas suprema prorsus esse debuit, neque fieri poterat ut ab alia quapiam jurisdictione penderent. Concilia autem patriarchalia semel in anno habenda esse sanciverat Justinianus, eoque accedere Metropolitanis tenebantur loco & die quem Patriarcha constitueret, judicaturi in eis quaestiones ad fidem vel ad disciplinam spectantes, sive in prima cognitione adversus Metropolitanos, aut etiam ob appellationes à sententiis Episcoporum. At synodorum Gallicanarum tanta esse auctoritas non potuit, cum patriarchales non essent. Quinimò cum Gallia essent in Occidente, auctoritatem sedis apostolicæ colebant, ad eamque necessario respicere tenebantur. Sed eo temperamento res gerebantur ut reverentia illa nihil detraheret de suprema Conciliorum potestate in quibusdam capitibus; quemadmodum celebratio Conciliorum universalium regni nihil adimebat de juribus synodorum provincialium.

II. Vtraque harum propositionum plurimum difficultatis habere videtur. Et tamen utraque verissima est. Nam materiam difficiles, quæque, cum maximi momenti essent, in synodis provincialibus definiti nequebant, deliberabantur finiebanturque in synodo uniuscujusque Diæceson. Ius autem illud melius explicari non potest quam auctoritate legum quæ synodis illis Diæcesonis initium dederunt. Imp. Honorius & Theodosius, in rescripto dato ad Philippum Præfectum prætorio Illyrici orientalis, jubent ut omni innovatione cessante, id est, pervasionibus secularis jurisdictionis vel etiam Synodi Diæceson, antiqui canones obtineant in universis provinciis Illyrici. Quòd

Quod si aliquid ambiguum aut dubium emerferit, reservari jubent iudicio conventus generalis Episcoporum Dioceseos Illyricianæ, quem vocant conventum sacerdotalem. quo etiam nomine dicebantur cœtus generales pro rebus politicis congregati. Addunt tamen in gratiam Episcopi Constantinopolitani, ne dubiæ causæ definiantur eo inconsulto, quoniam privilegiis veteris Romæ fruitur. *Omni innovatione cessante veterem statem & canones pristinos ecclesiasticos per omnes Illyrici provincias servari præcipimus. Tum (ita legit Codex Theodosianus) si quid dubietatis emerferit, id oporteat non absque scientia viri reverendissimi sacrosanctæ legis antistitis urbis Constantinopolitanae, quæ Romæ veteris prærogativa letatur, conventui sacerdotali sancto quoque iudicio reservari.* Antiqui canones, de quibus loquitur illa lex, alij non sunt præter Nicænos; in quibus statutum est ut causæ ecclesiasticæ iudicentur à synodis uniuscujusque provinciae, omni earum cognitione prorsus interdicta cuilibet alij jurisdictioni ecclesiasticæ & seculari. Hi canones haud dubiè violati fuerant in Illyrico, sive à Præfecto prætorio, sive à synodo generali Dioceseos, quæ synodorum particularium jurisdictionem convellebat. Id autem esse verisimile suadent ea quæ sequuntur: *Tum si quid dubietatis emerferit*; id est, si tunc, quando videlicet particulares provinciae causas tractant secundum Canones, incidat aliquod dubium, definiatur in conventu generali Episcoporum universæ Dioceseos. Explicatio illa evertit conjecturam illustrissimi Cardinalis Perronij: qui existimat legem illam fuisse latam à Theodosio per subreptionem Attici Episcopi Constantinopolitani, qui apud Principem conquestus sit de Episcopis Illyrici, qui reverentiam Attico denegabant contra antiquam consuetudinem & canones ecclesiasticos, id est, canonem tertium Constantinopolitanum, quo secundus dignitatis gradus Episcopo CP. decernebatur, quod esset nova Roma. Sententia hæc adversatur canoni quem vir illustrissimus laudat; quo nulla jurisdictioni tribuitur Episcopo Constantinopolitano, sed tantum honoris prærogativa; præsertim cum nulla Dioceseos Illyricianæ mentio fiat in hoc canone, quæ vel unica allegatio pessumdedisset consilium Attici. Sanè eò præcipue tendere videtur sententia legis ut componat jurisdictionem synodorum provincialium Illyrici ac Dioceseos Illyricianæ; per occasionem autem Princeps, ornandi Episcopi CP. cupidus, novum jus introducit in ejus gratiam, jus nimirum relationis. Quod ea in primis de causâ fecit ut communito

Tom. II.

nem istius Dioceseos, etiam quoad res ecclesiasticas, distraheret ab Occidente; à quo avulsa fuerat in dispositione civili, & unita Imperio orientali. Ceterum exemplum illud, è prærogativa veteris Romæ petitum, ostendit relationes causarum difficilium ad sedem apostolicam mitti consuevisse à Concilio generali Dioceseos Illyricianæ, vel ab Episcopo Thessalonicensi, qui Exarchus Illyrici Episcopique Romani Vicarius erat. Id ipsum probant epistolæ Papæ Leonis primi ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem; in quibus præcipitur ut eæ relationes fiant, si causa quæ finire non potuit in synodo provinciali, nec in Concilio dein generali potuerit terminari. Unde præterea colligitur clausulam legi Theodosianæ insertam in gratiam Episcopi Constantinopolitani irritam fuisse, nec executioni mandatam. Sanè Concilium Chalcedonense, cum sedem Constantinopolitanam in patriarchatum everheret, nullam ei potestatem tribuit in provincias Illyrici; quæ patriarchati Romano semper adhæserunt, donec occasione hæresis Monothelitarum ab eo distractæ sunt circa annum septingentesimum.

III. Eam legem Photius Patriarcha Constantinopolitanus, dignitatis suæ augendæ cupidus, aliò vertit, vim apertam verbis legis inferens. Ejus quippe sensum hunc esse ait, canonica iudicia ab Archiepiscopo Constantinopolitano & ab ejus synodo definienda esse. *Ὅτι τῶ ἀναφορῶν καὶ κανόνων ἀμφισβήτησις ἐν ὅλῳ Ἰλλυρικῶν δὲ τίμνωται τῶν ἐν γόμλει Ἐκκλησιῶν. Κ. πῶτος, καὶ τῶ αὐτῶ σὺνδοῦ, ἧς ἔχει ἀποδομὰ τῶ δεξιῶν ρώμης.* Et tamen Imperator jubet ut iudicia illa ferantur à synodo Illyriciana, cum consilio Episcopi Constantinopolitani. Ea nihilominus lege ejusque explicatione usi sunt Græci ad distringendam ab Illyrico Bulgariam, ævo Photij; quæ res facta fuit à Diocesi Romana, & subjecta patriarchati Constantinopolitano.

IV. Sed ut redeamus unde digressi sumus, ad auctoritatem videlicet Conciliorum generalium, necesse est ut lucem materia hæc accipiat à Conciliis Africanis. Canon itaque decimus Africanus docet Concilium universale Africae semel in anno debere fieri ad definiendas causas ecclesiasticas, ut Nicæna synodus statuit: *Confirmandum est in hac synodo ut secundum statuta Nicæna propter causas ecclesiasticas, quæ ad perniciem plebium sæpe veterascunt, singulis quibusque annis Concilium convocetur: ad quod omnes provincie quæ primas sedes habent, de Conciliis suis binos, aut quantos delegerint, Episcopos mit-*

I i

Vide supra lib. 4. cap. 1. §. 1. 2. & lib. 1. cap. 24. §. 11.

Vide lib. 1. c. 51 §. 1.

Phot. de. 12. No. mac. cap. 1.

Ill. Card. Perron. c. 1. 2. Replicat.

Vide supra lib. 1. c. 1. §. 1. & 6.

Vide lib. 1. c. 31 §. 1.

1. C. 1. 1. 1. 1. 1.